

RMDS 03.40 (Smernice)

4. izdanje
20.07.2006.

Označavanje i pronalaženje SALW

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Beograd,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS 03.40	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS 03.40 (2006)

Naslov prevoda: RMDS 03.40 (SMERNICE) i Označavanje i pronalaženje SALW

Naslov originala: Guidelines RMDS 03.40 and Marking and Tracing of SALW

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod
--

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj document predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj Evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

Sadržaj	iii
Predgovor	iv
Uvod	v
Označavanje i pronalaženje SALW	6
1 Cilj	6
3 Termini i definicije	6
4 Uloga evidencije i verifikacije u nacionalnom SALW programu	6
5 Uspostavljanje sistema označavanja i pronalaženja	7
5.5 Metode označavanja	9
6. Polje nadležnosti	9
6.1 Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP)	9
6.2 Regionalne organizacije	10
6.3 SEESAC	10
6.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW	10
6.6 Organizacije za kontrolu SALW	10
Aneks A (Normativni) Reference	11
Aneks B (Informativni) Termini i definicije	12

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW** – **Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovih RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu za regionalnu implementaciju Pakta za stabilnost (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da razmenjuje informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regionu; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, proveru i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

---

¹ Definiše se kao: “Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, odgovarajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom”. Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: “**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**”

Uvod

Postoji više međusobno povezanih faktora koji određuju tip intervencije kontrole SALW, i njen krajnji uspeh ili neuspeh. Zbog toga je potrebno ustanoviti više mehanizama za implementaciju ovog procesa. Ti mehanizmi treba da budu planirani i koordinirani kako bi se omogućio uspeh nacionalnog SALW plana. Jedan od ovih mehanizama je sistem za označavanje i pronalaženje oružja, što je neophodno u postupcima računovodstva i kontrole. Zahvaljujući inspekciji mogu se ustanoviti informacije o bilo kakvom oružju ili ubojnom sredstvu koje se koristi u ilegalne svrhe.

Neke zemlje su donele nacionalne zakone ili propise u vezi sa označavanjem SALW, i evidencijom koja će se voditi tokom procesa proizvodnje. Ovaj RMDS takođe uzima u obzir zemlje koje nisu proizvođači oružja, u koje je oružje dospelo ilegalnim sredstvima ili za vreme nekog internog konflikta, i gde se možda mehanizmi označavanja i pronalaženja, kao i vođenje evidencije moraju po prvi put uvoditi⁴.

---

⁴ Videti OEBS Smernice za najbolju praksu, pod nazivom "Vođenje evidencije, proces označavanja i mogućnost nalaženja"

Označavanje i pronalaženje SALW

1 Cilj

U ovom RMDS utvrđeni su vodeći principi za uvođenje sistema označavanja i pronalaženja SALW. Ovaj sistem, ili nešto slično, trebalo bi da uvede i vodi nacionalna SALW komisija⁵, koja bi bila odgovorna za bezbedno, efikasno i brzo planiranje i izvođenje aktivnosti intervencija kontrole SALW.

2 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koji čine sastavni deo odredbi standarda.

3 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog Vodiča navedena je u Aneksu B. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U seriji standarda RMDS reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju potpunog saobražavanja standardu;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin '**nacionalna nadležna struktura**' se odnosi na vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležnoj za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

Termin '**pronalaženje**' odnosi se na sistematsko praćenje nezakonitog naoružanja od mesta proizvodnje, preko linija snabdevanja, do mesta ulaska na ilegalno tržište i nezakonitog posedovanja.

4 Uloga evidencije i verifikacije u nacionalnom SALW programu

SALW mere kontrole treba da budu potpuno transparentne po načinu na koji se izvode, i takođe treba da budu što je moguće preciznije.

U zemlji koja se oporavlja od rezultata unutrašnjeg konflikta, razne zajednice i grupacije koje su učestvovalе u tome i dalje će biti nepoverljivi jedni prema drugima, a ovo nepoverenje će uticati na stepen predavanja oružja, ili pitanje da li će se ono uopšte i predavati. Svi postupci koji se učine i svaka cifra koja se objavi za vreme programa SALW biće predmet najpomnijeg ispitivanja, a neizvesnost samo može dovesti do tenzija i strahova, koji bi mogli podrivati proces razoružanja.⁶ Oružje koje se predaje, pa čak i regularno, mora se evidentirati i proveriti. Evidencija i verifikacija moraju se primenjivati u svakoj fazi procesa razoružanja, a ne samo u trenutku uklanjanja oružja.

---

⁵ Nacionalne SALW komisije su se zvale na različite načine u prethodnim SALW intervencijama, napr. Nacionalni komitet za koordinaciju SALW, komitet za razoružanje, demobilizaciju i reintegraciju (DDR), DDR struktura itd. Za potrebe ovih RMDS koristiće se termin 'Nacionalna SALW komisija'. Za informacije o nacionalnim SALW komisijama videti RMDS 03.10.

⁶ Videti "Rukovođenje nasleđem rata", poglavlje 3, str 91, na temu kako nesigurnost utiče na uklanjanje oružja.

Evidentiranje i verifikacija zavise od preciznog označavanja i pronalaženja oružja, kako onog koje se predaje tako i onog koje se zadržava. Ovo je jedini način da timovi za verifikaciju budu sigurni da se uništava adekvatno oružje, tako da se njegovo poreklo može precizno identifikovati. Pored toga, kada se identifikuje i označi, premeštanje ili zadržavanje oružja se mora pratiti da bi se proverilo da neki komad oružja nije izgubljen, ukraden ili zamenjen u tranzitu ili skladištu⁷. Obeležavanje i pronalaženje su stoga važni elementi za postizanje transparentnosti i preciznosti u bilo kojoj SALW intervenciji, i ako se pravilno sprovode mogu veoma doprineti krajnjem (pozitivnom) ishodu⁸.

5 Uspostavljanje sistema označavanja i pronalaženja

5.1 Postavljanje objekta za označavanje i pronalaženje

U idealnim uslovima, svo oružje koje se uvodi u zemlju ima niz identifikacionih oznaka, neke se stavljaju na oružje za vreme proizvodnje, kao napr. mesto i zemlja proizvodnje, ime proizvođača i serijski broj. Postoje i dodatne oznake, koje se stavljaju prilikom uvoza, ili kada se oružje dodeljuje policiji ili vojsci. Ilegalno oružje ili ono kojim se snabdevaju pobunjeničke snage ili lokalna milicija često nemaju ove vrste oznaka, ili su one uklonjene, tako da je malo verovatno da će uvozna evidencija pokazati skalu SALW problema. To znači da za vreme SALW intervencije bilo koje oružje koje se pronađe mora biti iznova označeno za potrebe pronalaženja.

Označavanje i pronalaženje moraju biti tesno integrisani u evidenciju i verifikaciju vezane za SALW, tako da bilo koji sistem označavanja koji se izabere mora biti povezan ili deo neke knjigovodstvene organizacije koju oformi nacionalna SALW komisija, kao deo ukupnih priprema za SALW program. (Za potrebe programa kontrole SALW on mora imati kadar, biti opremljen i funkcionisati pre početka faze istraživanja. Tokom ove faze, legalno oružje će se morati registrovati, i možda privremeno označiti pre nego što počne ceo proces evidentiranja. Isto će se primenjivati na svaku kolekciju ilegalnog ili neovlašćenog oružja na koje naiđe istraživački tim. Pravovremena registracija i obeležavanje mogu doprineti procesu prikupljanja, jer je iskustvo pokazalo da se malo programa za prikupljanje odvija tačno po planu, i da što su više vlasnici oružja odgovorni prema ovom procesu, to je verovatnije da će oružje na kraju biti predano).

5.2 Uloge sistema označavanja i pronalaženja

Uloge sistema označavanja i pronalaženja podrazumevaju sledeće:

- a) pomoć za vreme istraživanja uticaja i distribucije oružja, kako bi se potvrdilo učešće svih zainteresovanih strana, pojedinaca ili zajednica koje možda ilegalno poseduju oružje, i kako bi se registrovalo i označilo oružje koje će se eventualno kasnije predavati;
- b) stvaranje baze i dnevnika označenih podataka, radi evidencije o označenim zonama i artiklima. Ova baza podataka biće povezana sa centralnim bazama koje formiraju organizacije za evidenciju i verifikaciju;
- c) registraciju i označavanje legalnog oružja i municije koja se nalazi u posedu policije, vojske i ovlašćenih pojedinaca;
- d) slaganje sa organizacijom za evidentiranje da baza podataka o oružju obuhvata preporučene faktore, uključujući kvantitet, tip, serijske brojeve, oznake i izvore legalnog i predatog oružja;
- e) dostavljanje podataka organizaciji za verifikaciju;
- f) tamo gde je to neophodno, označavanje oružja i eksplozivne municije na lokacijama gde se prikupljaju ili skladište u toku procesa registracije;

⁷ Videti "Rukovođenje nasleđem rata", poglavlje 8 str. 219.

⁸ Za detaljnije informacije o evidentiranju i verifikaciji SALW videti RMDS 04.20 odnosno 04.40.

- g) pronalaženje oružja;
- h) označavanje kontejnera namenjenih za prenošenje oružja i municije na tačke uništenja;
- i) praćenje kontejnera od mesta za prikupljanje do mesta za uništenje;
- j) proveru oznaka i detalje registracije oružja i eksplozivne municije na tačkama uništenja;
- k) praćenje kretanja svih komponenti oružja ili municije koji su namenjeni za odlaganje (otpad) ili recikliranje, radi sprečavanja njihovog ponovnog pripajanja oružju; i
- l) detaljno obaveštavanje nacionalne SALW komisije, donatora i sponzora SALW programa, članova kampanje informisanja javnosti o problemu SALW, opština, medija i NVO o procedurama označavanja i pronalaženja koje se obavljaju kao podrška programu.

5.3 Sastav infrastrukture za označavanje i pronalaženje

Tim organizacije za evidentiranje sastoji se od:

- a) dovoljnog broja radnika za izvođenje registracije i označavanja oružja koje je u legalnom posedu policije, vojske i ovlašćenih civila;
- b) dovoljnog broja radnika za označavanje oružja i kontejnera na lokacijama prikupljanja ili skladištenja;
- c) dovoljnog broja radnika za praćenje kontejnera od tačke prikupljanja do tačke uništenja, i kontejnera određenih za otpad;
- d) zaposlenog kadra koji poznaje procedure i metode označavanja i pronalaženja;
- e) zaposlenog kadra specijalizovanog za rad na kompjuteru;
- f) zaposlenog kadra sa dovoljnim stepenom hijerarhije i pozicijom koja omogućava dobijanje detaljnih informacija od policije i vojnih izvora;
- g) zaposlenog kadra sa dovoljnim integritetom i kredibilitetom da može da zadobije i održi poverenje svih zainteresovanih strana;
- h) zaposlenog kadra koji poznaje sve nacionalne jezike, ili tima prevodilaca; i
- i) jednog zaposlenog koji je određen za povezivanje sa opštinama i nacionalnom kampanjom za informisanje javnosti o problemu SALW.

5.4 Struktura nadležna za direktni kontakt

Organizacija za evidentiranje ovlašćena je da direktno saraduje tamo gde je potrebno sa sledećim nacionalnim organizacijama:

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- b) Predsednikov / Premijerov kabinet;
- c) Ministarstvo spoljnih poslova;
- d) Ministarstvo odbrane;
- e) Ministarstvo pravde;
- f) Ministarstvo finansija / za ekonomske odnose;
- g) Nacionalni koordinator (Focal Point)⁹; i

---

⁹ Ovo se odnosi na nominovano lice, ne na organizaciju iz koje on potiče.

- h) Razvojni program Ujedinjenih Nacija, (kao glavno tehničko savetodavno telo ukoliko direktno podržava neki nacionalni program).

5.5 Metode označavanja

Metod označavanja zavisi od tipa municije koja se predaje, i materijala od kojih je sastavljena. Takođe će zavisiti od raspoloživosti kvalifikovanog kompjuterski obrazovanog kadra. Označavanje može da varira u preciznosti i jednostavnosti, od jednostavne oznake do kompleksne šifre. Osnovni princip ovih oznaka je da bi trebalo da imaju sledeće karakteristike:

- a) laka i brza primena;
- b) dugotrajnost i postojanost, i;
- c) najveća moguća informativnost.

Tipovi oznaka koje treba uvrstiti su sledeći:

- a) električna ili hemijska štampa na većoj metalnoj komponenti
- b) urezivanje oznake ručnim alatom ili električnom brusilicom u metalni deo ili komponentu od čvršće plastike, čije bi uklanjanje grebanjem ili popunjavanjem bilo očigledno prilikom inspekcije;
- c) označavanje čeličnim utiskivačem, ili;
- d) označavanje samolepljivom barkod nalepnicom. Ovo bi se moglo primeniti u prilikama kada je krađa oružja ili eksplozivne municije malo verovatna, i nalepnica će verovatno ostati na mestu postavljanja. Označavanje barkod nalepnicom je takođe pogodno za praćenje kontejnera.

5.6 Međunarodna saradnja na temu označavanja i pronalaženja

Tamo gde su grupe zemalja sa zajedničkim granicama sve direktno ili indirektno izložene oružanim pobunama, preporučuje se usklađivanje zajedničkih sistema označavanja i identifikacionih šifri, kao i baza podataka. To će omogućiti da se izvrši međunarodno praćenje. Preporučene procedure za takvo međunarodno praćenje izradio je OEBS¹⁰.

6. Polje nadležnosti

6.1 Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP)

UNDP ima opštu funkciju da omogući, podržava i podstiče na efikasno vođenje programa kontrole SALW, neprekidnom revizijom RMDS u cilju razmatranja i eventualnog razvijanja normi i prakse kontrole SALW, kao i informisanjem relevantnih učesnika o bilo kakvim izmenama u međunarodnom zakonodavstvu i zahtevima.

UNDP bi trebalo da primeni RMDS na svoje programe, aktivnosti i ugovore po pitanju SALW intervencija, u regionu jugoistočne Evrope izuzev u slučaju da lokalna situacija isključuje njihovu efikasnu primenu. U takvim okolnostima, kada jedna ili više RMDS ne odgovaraju situaciji, UNDP će obezbediti alternativne specifikacije, uslove i smernice.

---

¹⁰ V. OEBS Smernice za najbolju praksu "u evidentiranju, procesu označavanja i mogućnosti pronalaženja"

6.2 Regionalne organizacije

U nekim oblastima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država da koordiniraju i podržavaju programe za kontrolu SALW u okviru državnih nacionalnih granica, napr. SFOR u Bosni i Hercegovini.

U tim okolnostima regionalna organizacija treba da preuzme mnoge odgovornosti i uloge nacionalne strukture nadležne za SALW, i može da predstavlja medijum za donacije. Odgovornosti i uloge regionalnih organizacija za kontrolu SALW razlikuju se od jedne države do druge i mogu podlagati specifičnom Memorandumu razumevanja, ili sličnim sporazumima.

6.3 SEESAC

SEESAC pruža operativnu, tehničku i podršku oko upravljanja informacijama, u okviru resursa in a zahtev, svim programima SALW intervencija u jugoistočnoj Evropi.

6.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW ¹¹

Nacionalna struktura nadležna za SALW trebalo bi da ima funkciju obezbeđivanja nacionalnih uslova za efikasno izvođenje projekata SALW intervencija. Nacionalna struktura za SALW je isključivo nadležna za razvijanje i izvođenje programa SALW intervencije u okviru svojih nacionalnih granica.

Nacionalna struktura nadležna za SALW ima funkciju osnivanja i održavanja nacionalne SALW komisije za vođenje plana i programa SALW intervencija. Nacionalna SALW komisija treba da bude u skladu sa smernicama dobijenim na osnovu RMDS, i drugih relevantnih nacionalnih i međunarodnih standarda, propisa i zahteva.

6.5 Intra-nacionalne strukture

Strukture koje postoje u određenim zemljama koje uvode operacije i zakonodavstvo vezano za kontrolu SALW imaju dužnost da obezbede da njihovi članovi priznaju, poštuju i saobražavaju se takvim zakonima, kao i da podržavaju nacionalnu vladu u njihovom uvođenju i implementaciji.

6.6 Organizacije za kontrolu SALW

NVO, komercijalna preduzeća i druge organizacije koje učestvuju u intervencijama za kontrolu SALW moraju učiniti sve napore da se povežu i sarađuju sa nacionalnom SALW komisijom u cilju poboljšanja efikasnosti, brzine i bezbednosti intervencija kontrole SALW.

6.7 Donatori

Većinu operacija kontrole SALW finansiraju donatori – uglavnom vlade i regionalne organizacije. Donatorske agencije su deo procesa menadžmenta, i kao takve imaju dužnost da obezbede da se projekti koje oni finansiraju efikasno odvijaju, i u skladu sa nacionalnim i/ili međunarodnim standardima. To podrazumeva obraćanje pažnje na pisanje ugovornih dokumenata, i kontrola da organizacije za kontrolu SALW, izabrane za izvođenje takvih ugovora, budu kompetentne. Ova odgovornost i pouzdanost su još veće kada je u procesu formiranja nacionalna struktura nadležna za SALW, i kada nije bilo prilike da se stekne iskustvo.

---

¹¹ U ovom slučaju, ukoliko je Nacionalna struktura nadležna za SALW ista kao i nacionalna SALW komisija, ona ima odgovornost sama prema sebi.

Aneks A **(Normativni)** **Reference**

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane u ugovoru zasnovanom na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za važeće reference, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) OEBS Vodič za najbolju praksu – vođenje evidencije, proces označavanja i mogućnost pronalaženja;
- b) RMDS 03.10 - Nacionalne SALW komisije;
- c) RMDS 04.20 - SALW evidentiranje;
- d) RMDS 04.30 - Monitoring SALW programa; i
- e) RMDS 04.40 - Verifikacija SALW programa.

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih referenci korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe void evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i reference, i mogu se potražiti na veb sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne strukture nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Aneks B (Informativni) **Termini i definicije**

B.1.1

razoružanje na mikro nivou

prikupljanje, kontrola i uklanjanje malokalibarskog naoružanja, municije, eksploziva, lakog i teškog naoružanja od boraca, a takođe, često, i od civilne populacije. Njegov sastavni deo je i razvoj programa za odgovorno upravljanje oružjem i municijom.

B.1.2

nacionalni organi vlasti

vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležnoj za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

B.1.3

lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

Napomena: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

B.1.4

standard

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karakteristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Napomena: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efiksani, standardi treba da budu merljivi, mogući, proverljivi i pogodni za definisanje.

B.1.5

pronalaženje

sistematsko praćenje nezakonitog naoružanja od mesta proizvodnje, preko linija snabdevanja, do do mesta ulaska na ilegalno tržište i nezakonitog posedovanja.